

Az urbanizáció hatása talajlakó pókokra alföldi erdőfoltokban

Horváth Roland^{1*} és Szinetár Csaba²

1. Debreceni Egyetem, Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, 4010 Debrecen, Pf.: 3.; * e-mail: horvathr@tigris.unideb.hu
2. Berzsényi Dániel Főiskola, Állattani Tanszék, 9701 Szombathely, Pf.: 170.

Az urbanizációnak a talajlakó pókokra gyakorolt hatását egy városi-városszéli-városon kívüli élőhelygradiens mentén vizsgáltuk Debrecenben és környékén. A pókok összfajszámát és összegyedszámát, a különböző élőhely-affinitású pókok (erdei fajok, generalista fajok és nyílt élőhelyekhez kötődő fajok) faj- és egyedszámát, zavarásra való érzékenységet (érzékeny vagy toleráns) és a guild típusokat (hálósövények, növényzeten vadászók és talajon vadászók) varianciaanalízissel hasonlítottuk össze. Az összfajszám szignifikánsan magasabb volt a városi élőhelyen, mint a városszéli vagy a városon kívüli élőhelyen. A nyílt élőhelyhez kötődő növényzeten vadászó pókok faj- és egyedszáma is szignifikánsan magasabb volt a városi élőhelyen. Ezt az okozza, hogy a pókfajok a környező, nyílt élőhelyekről betelepülnek a zavart városi erdőfoltba. A zavarásra érzékeny talajon vadászó erdei pókok faj- és egyedszáma szignifikánsan magasabb volt a városon kívüli természetes erdőfoltban, mint a városszéli vagy városi élőhelyen. A kanonikus korrespondencia-analízis azt mutatta, hogy a fajösszetétel jelentősen megváltozott az urbanizációs gradiens mentén. A talajon vadászó generalista és a nyílt élőhelyek növényzeten vadászó pókjai a magasabb talaj- és léghőmérsékletű, de alacsony lombborítású városi élőhelyhez kötődtek. A zavarásra érzékeny talajon vadászó erdei fajok a nagyobb korhadó faanyag borítású városon kívüli élőhelyre voltak jellemzőek. Eredményeink szerint az összfajszám és összegyedszám nem megfelelő indikátora a zavarásnak. Az élőhelyhez kötődés, a guild típusok és a zavarásra való érzékenység együttes vizsgálata ad csak megbízható ökológia képet az urbanizáció hatásáról. A kutatás támogatói: HNPI és OTKA.

Az előadás a 3. Szünzoológiai Szimpóziumon hangzott el 2007.
március 5-én.